

IMPACTUL CULTURII PEDAGOGICE A PĂRINȚILOR ASUPRA EDUCAȚIEI DE GEN A COPIILOR DE VÂRSTĂ PREȘCOLARĂ

Stella DUMINICĂ

Institutul de Științe ale Educației

Cultura pedagogică a părinților se poate forma prin intermediul unui parteneriat educațional eficient dintre colaboratorii instituției preșcolare și familie. Un rol important în acest sens revine cadrelor didactice; acesta constă în stimularea participării active a părinților în calitate de actori în cadrul procesului educațional, care vor fi capabili să se integreze în organizarea și realizarea activităților centrate pe educația de gen, în scopul sporirii nivelului de cultură pedagogică.

Cuvinte-cheie: *cultura familiei, cultura pedagogică a părinților/familiei, competență parentală de gen, măiestrie pedagogică, educație de gen, parteneriat educațional.*

THE IMPACT OF PARENTS' PEDAGOGICAL CULTURE IN GENDER EDUCATION PRESCHOOL CHILDREN

Pedagogical culture of parents can form through an educational partnership effective pre-school institution and his family. Therefore, an important role is the responsibility of teachers that stimulate the active participation of parents as actors in the educational process, that will be able to integrate them in the organization and carrying out of activities centered on gender education, in order to increase the level of educational culture.

Keywords: *culture family, pedagogical culture of parents / family, gender parenting competence, mastery teaching, education gender, educational partnership.*

Formarea personalității copilului de vârstă preșcolară reprezintă rezultatul influențelor și acțiunilor de calitate ale unui ansamblu de actori. Grădinița de copii este prima instituție din sistemul de învățământ care îi învață pe părinți să colaboreze cu agenții educativi și contribuie substanțial la formarea culturii pedagogice a părinților. Reușita educației integrale, inclusiv a educației de gen a copiilor de vârstă preșcolară, depinde de competența colaboratorilor instituțiilor chemate să valideze și să valorizeze responsabilitatea parentală. Instituția preșcolară trebuie să fie alături de părinți și pentru a-i susține în misiunea lor educativă în scopul învățării permanente, al învățării de-a lungul întregii vieți.

La etapa actuală, familia din Republica Moldova ca instituție socială se află în fața unor provocări de ordin socioeconomic care au condus la apariția unor fenomene sociale cu impact direct asupra educației copilului în familie: rata crescută a divorțurilor, creșterea numărului de familii monoparentale, dezintegrate, creșterea numărului de familii dezavantajate socioeconomic (părinți șomeri), creșterea numărului de părinți care pleacă în străinătate pentru a munci etc. Evident că aceste realități, de ordin social și economic, afectează viața de familie. În special suferă copilul (băiatul/fata) ce nu dispune de un model de familie armonioasă, responsabilă, care să pună în centrul preocupărilor sale formarea personalității copilului și menținerea unui echilibru psihomoral, să valorifice și să promoveze valori de gen autentice, ceea ce va împiedica formarea identității masculine/feminine și a demnității culturale. Copilul, mai apoi adultul nu va putea în consecință să-și asume propriile responsabilități față de sine, ca bărbat sau femeie, ca personalitate și față de familie în viitor [1, 2, 3, 10].

Astăzi părinții descoperă o nouă realitate cotidiană a vieții, care presupune prezența unui registru valoric de *cultură* a educației în familie, diferită de cea trăită în familiile de origine. Gama problemelor cu care se confruntă membrii familiei contemporane necesită acordarea unui ajutor în rezolvarea acestora, mai cu seamă în ce privește educația copiilor. În acest context, cele mai frecvente întrebări din partea părinților sunt: *Ce metode să utilizez ca să-mi educ corect băiatul/fata? Ce calități să-i cultiv fetei/băiatului ca să corespundă cerințelor actuale?* etc. Părinții găsesc unele răspunsuri informându-se din diverse surse. Dar, totuși, deseori se află în situație confuză: fără a cunoaște particularitățile de vârstă, de personalitate, specificul educației copiilor preșcolari, riscă uneori să devină incoerenți, inconsistenți și contradictorii în acțiunile lor. Iată de ce e nevoie de ajutorul unui cadru didactic calificat, pentru a le completa cunoștințele și optimiza competențele cu privire la creșterea și educația integrală a copiilor de vârstă preșcolară, ceea ce se poate obține prin valorificarea la maximum a parteneriatului educațional instituție preșcolară–familie, centrat pe sporirea nivelului de cultură a părinților.

Cultura familiei reprezintă totalitatea valorilor materiale și spirituale pe care le posedă și promovează aceasta ca instituție socială. Valorile spirituale rezidă în cunoștințele variate pe care le posedă membrii familiei, virtuțile, convingerile, tradițiile, modelele comportamentale ale părinților, copiilor, bunicilor și atitudinile valorice ale acestora [2, p.99].

Studierea nivelului de cultură a părinților de către cadrele didactice este importantă pentru a cunoaște și a-și crea o imagine adecvată despre educația familială, la general, și educația de gen, în special, pentru a avea un dialog eficient, constructiv și diferențiat cu părinții. Desigur, cultura influențelor relaționale și acțiunile educative ale familiei variază de la o familie la alta în funcție de mai mulți factori: de *vârsta părinților, condițiile de trai, studiile și nivelul de inteligență, tradițiile familiale, componența familiei, concepția despre lume, particularitățile individual - psihologice ale membrilor familiei, concepția pedagogică adoptată* [2, p.100].

În viziunea cercetătoarei L.Cuznețov, elementele *ethosului pedagogic familial* se referă la două dimensiuni: la dimensiunea *subiectivă*, ce conține ansamblul de valori, cunoștințe, credințe, norme, atitudini și la cea *obiectivă* a culturii/ethosului familiei, ce cuprinde modul de viață, modul de interacțiune și comunicare, modul de organizare a mediului familial, modul de educație a copiilor, bunurile materiale și produsele valorilor spirituale [2, p.106]. Particularitățile fiecărui element al ethosului pedagogic familial influențează asupra dezvoltării capacității intelectuale și asupra formării personalității, asupra caracterului specific fiecărui gen la vârsta preșcolară, iar, pe de altă parte, influențează nivelul de valorificare a culturii de către adulți.

Educatorii trebuie să susțină părinții în sporirea nivelului cultural. Aceasta înseamnă crearea unei culturi familiale, bazate pe dialog, cunoaștere și participare, facilitând cooperarea între părinți și profesioniști în domeniul educației, care va contribui la dezvoltarea unei personalități integrale. Rolul părinților e să participe activ în calitate de subiecți-actori în procesul pedagogic, să se integreze în organizarea și realizarea activităților centrate pe educația de gen a preșcolarilor, ce necesită o infiltrare în cadrul tuturor conținuturilor și acțiunilor educației.

La etapa actuală problema ce vizează *nivelul culturii pedagogice a familiei* și valorificarea acesteia este una acută. Acest lucru este perceput de fiecare din noi și, desigur, de către colaboratorii instituțiilor preșcolare. Carențele ce țin de pregătirea profesională a cadrelor didactice în problema educației de gen și interesul scăzut al părinților pentru sporirea nivelului culturii lor pedagogice demonstrează starea actuală a culturii generale a adulților. În contextul vizat, problemele cu care se confruntă cadrele didactice și părinții în educația de gen a preșcolarilor sunt:

<i>Cadrele didactice</i>	<i>Părinții</i>
<ul style="list-style-type: none"> • nu întotdeauna sunt capabile de a formula sarcini concrete și a selecta adecvat conținutul și metodele pentru organizarea ședințelor cu tematica: <i>Educația de gen a preșcolarilor și părinților</i> etc.; • nu țin cont de nivelul de cultură a părinților în alegerea metodelor de colaborare; • utilizează numai forme de lucru tradiționale și mai puțin apelează la metodele interactive; • expun conținutul în formă de monolog/comunicare. 	<ul style="list-style-type: none"> • posedă cunoștințe fragmentare despre particularitățile psihologice specifice băieților și fetițelor; • nu sunt competenți a soluționa problemele cu care se confruntă băiatul/fata în cadrul familiei; • nu sunt satisfăcuți de formele și metodele tradiționale de organizare a ședințelor; • nu cunosc valorile culturii de gen.

În multe situații, se poate aprecia că aspectele și valorile culturii de gen sunt mai mult intuite și mai puțin cunoscute, argumentate, în primul rând, de cadrele didactice și de către părinți. În special, adulții posedă doar niște reprezentări privind identitatea, rolurile, relațiile sau diferențele de gen, bazându-se mai mult pe experiențe proprii și mai puțin pe o analiză științifică a culturii de gen. Deseori educația sexuală este confundată cu cea de gen.

În contextul dat vom propune unele recomandări, în primul rând pentru realizarea unui parteneriat educațional eficient:

- ✓ optimizarea competenței psihopedagogice a cadrelor didactice printr-o mai amplă pregătire inițială și continua/autoperfecționare în domeniul educației de gen va contribui la sporirea nivelului culturii pedagogice a părinților;
- ✓ creșterea gradului de implicare a colaboratorilor instituției preșcolare (manageri, metodiști, educatori etc.) în dezvoltarea unui parteneriat educațional interesant și util va trezi curiozitatea părinților de a fi

participanți activi la autoeducație, implicându-se în mod *afectiv și cognitiv*, alături de copii, în variate activități;

- ✓ sporirea calității schimburilor de informații și sugestii educative, în care includem și consultațiile individuale și colective oferite de către specialiști, va aprofunda cunoștințele părinților despre specificul educației, despre particularitățile psihologice ale copiilor preșcolari, despre conținutul educației de gen și al celei sexuale; despre preocupările și aspirațiile lor. Astfel, vor învăța să abordeze dintr-o altă perspectivă relația cu copilul lor, să evite o comportare discriminatorie sau una axată pe masculinizarea fetițelor și feminizarea băieților.

Organizarea unui parteneriat eficient instituție preșcolară–familie reprezintă un factor important în relaționarea părinților cu persoanele profesioniste în domeniul educației.

Investigațiile cercetătorilor (*П.Ф. Лесгафт, И.В. Гребенников, А.С. Макаренко, В.А. Сухомлински, E. Stănculescu, L. Cuznețov etc.*) confirmă că: *condiția de bază a succesului în educația familiei rezidă în formarea și valorizarea culturii pedagogice a părinților/familiei.*

În opinia lui I. Grebennikov, *cultura pedagogică este nivelul pregătirii pedagogice și dezvoltarea anumitor calități de a fi părinți – tată și mamă, reflectând nivelul lor de maturitate, ca educatori, și se manifestă în procesul activității de educație familială și socială a copiilor.* Calitățile pe care trebuie să le posedă părinții: tact pedagogic, chibzuință, atitudine grijulie față de copii, receptivitate, echitabilitate și exigență [8].

Pedagogul rus B.B. Чечет menționa că prin *cultură pedagogică a părinților* se subînțelege o *pregătire pedagogică și maturitatea lor în calitate de educatori, în urma căreia obțin rezultate pozitive în procesul educației în cadrul familiei și în locuri publice.* Dânsul susține că cultura pedagogică este o parte integrantă a culturii generale, care întruchipează experiența acumulată de părinți din pedagogia populară a familiei [12].

Altă cercetătoare, Л.Г. Емильянова, a evidențiat următoarele *elemente* principale ale culturii pedagogice: *atitudinea* față de educație; *cunoștințe* psihopedagogice; *priceperi practice* de a găsi soluții în diferite sarcini didactice și de a utiliza experiența pozitivă a generațiilor anterioare în educația copiilor [5, p.258].

Analizând și precizând conținutul culturii pedagogice, la general, și a culturii pedagogice a părinților, în special, și axându-ne pe un ansamblu de repere teoretice și metodologice, evidențiem trei componente de bază în structura culturii pedagogice, pe care le-am structurat în schema de mai jos:

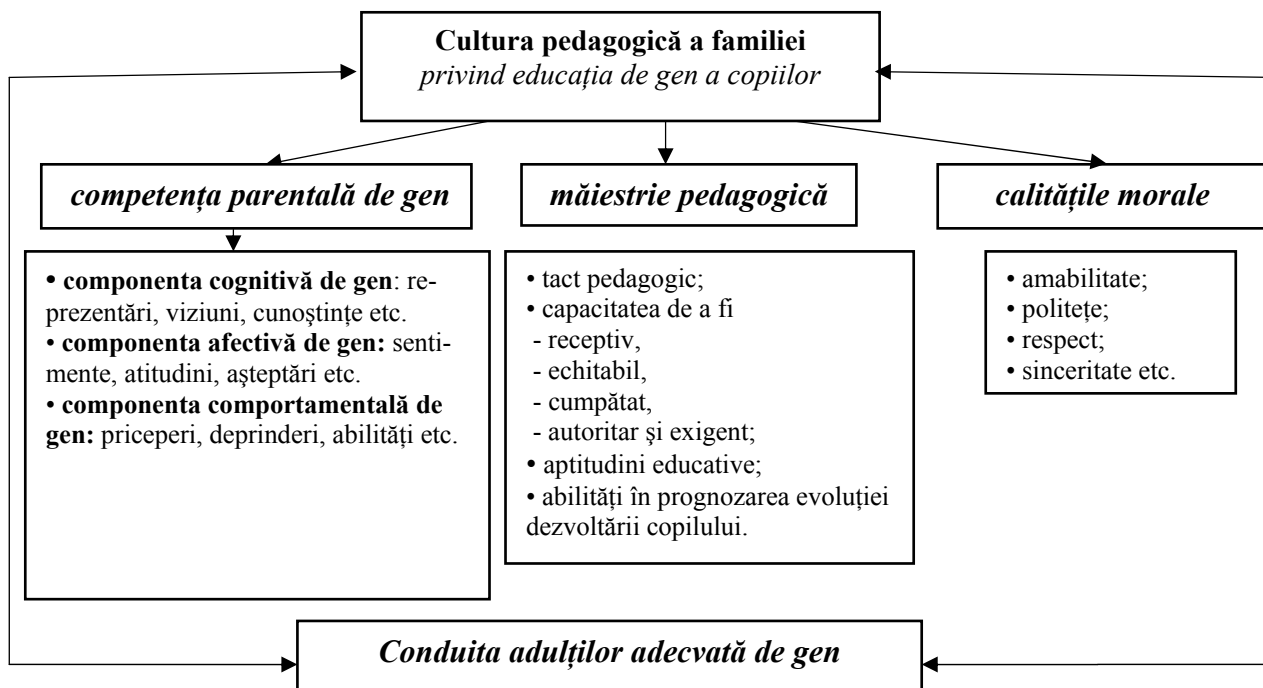

Fig.1. Componentele culturii pedagogice.

Cercetătoarea V. Bodrug-Lungu definește *competența parentală de gen* ca o capacitate a părintelui/mamei și tatălui de a realiza eficient educarea și socializarea de gen a fetelor și băieților. În conținutul vizat,

L.Cuznețov [2, 3] ne atenționează să nu ignorăm sexul copilului și educația morală indiferent de gen, accentul fiind pus pe cultivarea complementarității și a parteneriatului de gen.

În acest sens este importantă specificarea componentelor cognitive, afective și comportamentale de gen [1].

Astfel, *componenta cognitivă de gen* reprezintă conștientizarea de către părinți a rolului de model de gen pentru copii; reprezentările părinților referitor la maternitate/paternitate; viziunile asupra strategiilor de viață ale fiicelor și fiilor; cunoașterea specificului dezvoltării psihofiziologice a fetelor și băieților, a trebuințelor psihosociale ale fetelor și băieților în relație cu părinții la diferite etape de vârstă; a impactului stereotipurilor de gen privind educația copiilor.

Componenta afectivă de gen include formarea sentimentelor, atitudinilor și așteptărilor față de fii și fiice; a trăirilor și sentimentelor personale ale femeilor și bărbaților față de propria maternitate/paternitate și rolurile de gen publice și private, formarea valorilor parteneriale de gen ale părinților etc.

Componenta comportamentală de gen include achiziționarea și dezvoltarea abilităților și deprinderilor părinților de îngrijire, educare, instruire și orientare profesională a fiicelor și fiilor; de implicare a fetelor și băieților în comportamente personale și sociale active și responsabile, prin stimularea capacităților și intereselor fetelor și băieților în pofida montajelor, stereotipurilor de gen învechite; de implicare a fiicelor și fiilor la egal în muncile casnice: realizarea rolurilor sociale.

Pe măsura acumulării experienței și a dezvoltării aptitudinii pedagogice, părinții vor dobândi măiestrie pedagogică. *Măiestria pedagogică* se referă la o treaptă superioară de dezvoltare a unei competențe pedagogice inițiale și desemnează „un înalt nivel al competenței, atins prin antrenament, de natură să permită obținerea cu ușurință a unor realizări la nivel de expert” (R.W. Houston). La acest nivel de performanță, părințele va fi capabil să sesizeze, în interiorul unei situații concrete, informațiile care-i vor permite să intervină într-o manieră adecvată; el utilizează în mod inteligent aceste informații și acționează într-o manieră inovativă pentru soluționarea problemelor pe care le ridică situația respectivă – atunci când schemele acționale preexistente – algoritmi metodici – devin insuficiente. Acest spirit inovativ este însă dublat de capacitatea de a asigura un caracter legitim acțiunilor educative inițiate, prin justificarea lor teoretică, adică prin întemeierea lor pe concluziile cercetărilor întreprinse în domeniul științelor educației [13].

Principalele caracteristici ale măiestriei pedagogice: tact pedagogic, capacitatea de a fi receptiv, echitabil și rezonabil, exigent cu copiii, stăpânirea propriilor tehnici pedagogice (mișcarea, gesturile, mimica, pantomimica, vorbirea), capacitatea de a observa și a poseda abilități în prognozarea evoluției copilului.

Atunci când sunt abordate problemele de gen, contează mult nu doar competența parentală (atitudini, cunoștințe, capacități), măiestria pedagogică, ci și *calitățile morale* pe care trebuie să le posede părintele: *onestitatea, feminitatea, cavalerismul, amabilitatea, responsabilitatea, răbdarea, politețea, sinceritatea* etc.

Criteriile după care poate fi apreciată cultura pedagogică a părinților sunt:

- capacitatea părinților de a ține cont de particularitățile psihologice specifice fetelor/băieților (să găsească tonul potrivit în cadrul relațiilor părinte-copil, în funcție de particularitățile de vârstă și de cele psihologice specifice temperamentului, caracterului și nu genului);
- capacitatea de a aprecia în mod obiectiv caracteristicile pozitive și negative care pot să apară în conduita fetițelor și băieților;
 - manifestarea dorinței pentru a valorifica autoeducația pedagogică în permanență;
 - manifestarea interesului și a dorinței de a coopera cu instituția preșcolară și cu alte instituții de învățământ;
 - manifestarea atitudinii active în acumularea experienței pozitive preluate din alte familii și a dorinței de a utiliza metodele eficiente de educație în practică;
 - valorificarea cerințelor echitabile pentru fete și băieți.

Criteriile nominalizate au fost stabilite în baza studiului literaturii de specialitate [1-3, 5, 7, 10].

Părinții care posedă o cultură pedagogică decentă au cunoștințe în formularea scopului și a obiectivelor, au abilități în selectarea corectă a conținuturilor și mijloacelor, au capacități în aplicarea metodelor educative în cadrul activităților familiale. Într-o lume mereu în schimbare educația copilului în cadrul familiei poate fi cu succes numai dacă părinții știu cum să utilizeze creativ cunoștințele și competențele în educația copiilor. În plus, succesul activităților educaționale ale părinților este determinat, în primul rând, de faptul cât de mult își iubesc copiii și ce înseamnă pentru ei paternitatea.

De menționat că *formarea culturii pedagogice a părinților* începe încă în *perioada prenatală*, adică înainte de graviditatea mamei și în cursul ei. În cadrul familiei, copilul însușește primele noțiuni de gen, își

formează concepțiile despre relațiile dintre tată și mama, bărbat și femeie. Familia are rolul unui model, în care copilul învață de timpuriu rolurile sociale, comportamentele de ordin social-moral, asimilează metode de educație, maniere de comunicare, valori, atitudini binevoitoare, egalitatea în drepturi dintre sexe, responsabilitatea și ajutorul reciproc între membrii familiei, indiferent de gen. Formarea acestor calități continuă în instituția preșcolară, școală. Este demonstrat de cercetători în domeniul pedagogiei familiei [2-4,5,7,9,10 etc.] că o relație pozitivă se va stabili între părinte-copil, dacă familia de origine îi va oferi copilului multă afectivitate, dragoste și sprijin, elemente atât de necesare dezvoltării armonioase integrale a personalității. Deseori, părinții, în special care au copii cu vârsta de 3-7 ani, nu consideră importantă vârsta preșcolară, argumentând în cadrul cercetării noastre că „dezvoltarea personalității copilului începe în clasa întâi, iar pe primul loc în familie este preocuparea de satisfacere a nevoilor materiale”. De aceea și responsabilitatea față de educația copiilor și atitudinea părinților față de grădiniță este mai joasă.

Desigur, este greu de apreciat care ar fi acțiunile ce pot fi realizate pentru a schimba mentalitatea și a îmbunătăți competențele părintelui, dar considerăm că este de o reală necesitate „preocuparea permanentă a părinților de a-și ridica nivelul pregătirii culturale și profesionale pentru a putea fi model și pentru a sprijini copiii în dezvoltarea personalității lor” (I.Bontaș, 2001).

În contextul cercetării noastre, prezintă interes viziunea cercetătorului Б.Т. Лихачёв [9], care deosebește trei niveluri de cultură pedagogică a părinților:

Nivelul „relicvă” – părinții transmit norme, metode și forme în cadrul procesului de educație, caracteristice epocii anterioare. Este un produs al culturii tradiționale și se bazează pe ideea că educația este „în memorie” (relicvă–amintire) etc., înscenând un scenariu din copilăria lor în educația propriilor copii. Orientările pedagogice „relicvă” sunt întâi de toate activități neprofesionale ale părinților, bunicilor etc.

Nivelul „actual” – părinții oferă un mediu pedagogic prielnic de desfășurare a procesului de educație, fiind în conformitate cu cerințele sociale curente, în cazul în care conținutul, forma și structura educației satisface principiul „aici și acum”. Aceste schimbări la nivel pedagogic în cadrul organizării unui parteneriat eficient rezistă standardelor riguroase, cerințele, normele „ce să-i învățăm” și „cum să-i învățăm” se însușesc în condiții specifice. Acesta este nivelul funcționării – *instruirea părinților în cadrul instituției preșcolare*. Părinții utilizează organizat, la nivel profesionist, în practica familiei metode și tehnici pedagogice însușite, obținând succese în educația de gen a copiilor de vârstă preșcolară.

Nivelul „potențial” – părinților li se oferă programe educaționale anticipative. Acestea sunt idei inovatoare promovate de cercetători științifici, al căror scop este pregătirea sistemului educațional „pentru cerințele de mâine”. Adesea, aceste programe nu sunt apreciate pozitiv de agenții educativi contemporani, care nu sunt în stare să-și imagineze educația în viitor. Într-o societate dinamică, reprezentanții acesteia sunt de acord să implementeze programe prospective generatoare de schimbare. Nivelul *potențial* al culturii pedagogice oferă un mod de dezvoltare a sistemului de învățământ, la general, și a celui preșcolar, în special.

Noi aderăm la această idee, dar menționăm importanța corelării celor trei niveluri de cultură, deoarece primul oferă coerență în promovarea valorilor fundamentale (*Bine, Adevăr, Frumos, Sacru* etc.), al doilea nivel asigură actualizarea și integrarea eficientă a noului, iar cel de-al treilea permite să anticipăm un șir de aspecte negative și să proiectăm dezvoltarea educației omului.

De aceea, considerăm necesară elaborarea unui *program* în scopul formării unei *culturi pedagogice a părinților din perspectiva educației de gen*, pentru stabilirea unui parteneriat educațional eficient cu valorificarea celor trei niveluri: relicvă, actual și potențial.

Plan – program

Obiective de referință	Conținuturi recomandate
<u>Activitate informativă</u> <i>Cum să-mi educ corect fata/băiatul în familie?</i>	
<ul style="list-style-type: none"> să caracterizeze stilurile educative în cadrul familiei și tipurile de familii; să aprecieze importanța familiei în formarea personalității copilului în contextul gender; să conștientizeze particularitățile fiziologice, psihologice, individual tipologice ale preșcolarilor; 	Stilurile educative în cadrul familiei și tipurile de familii. Condițiile eficiente ale educației de gen a preșcolarului. Trăsăturile băiatului și ale fetei – diferențe și asemănări.

<ul style="list-style-type: none"> să evidențieze greșelile, blocajele și erorile în educația de gen a preșcolarului în cadrul familiei. 	<p>Diferențele de gen cognitive și motorii ale fetei și băiatului. Familia și modele comportamentale de gen. Curriculumul părinților. Greșelile, blocajele și erorile în educația de gen a preșcolarului în cadrul familiei.</p>
<p><u>Seminar - training</u> <i>Educația de gen și educația sexuală a preșcolarilor</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> să stabilească specificul conceptului de <i>sex și gen</i>; să compare <i>educația de gen</i> cu <i>educația sexuală</i>; să evidențieze greșelile, blocajele și erorile comise în educația sexuală a preșcolarului în cadrul familiei; să identifice specificul feminității și al masculinității; să stabilească prioritățile valorificării șanselor egale în educația preșcolarilor. 	<p>Specificul conceptului de <i>sex și gen</i>; Obiectivele <i>educației de gen</i> în cadrul familiei. Obiectivele <i>educației sexuale</i> în cadrul familiei. Greșelile, blocajele și erorile în educația sexuală a preșcolarului în cadrul familiei. Caracteristicile <i>feminității</i> și metode de dezvoltare a acesteia. Specificul <i>masculinității</i> și metode de dezvoltare a acesteia.</p>
<p><u>Discuție</u> <i>Ce sunt stereotipurile de gen? Ce influență au stereotipurile de gen asupra copiilor?</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> să identifice propriile opinii și percepții despre bărbați și femei; să caracterizeze stereotipurile de gen; să enumere propriile stereotipuri de gen utilizate în educația copilului său; să stabilească diferențele dintre genuri și să elaboreze strategii de diminuare a stereotipurilor existente; să deosebească aspectele educației complementare și ale celei axate pe parteneriatul de gen. 	<p>Stereotipurile de gen – caracterizarea lor. Prevenirea stereotipurilor de gen în educația copiilor de vârstă preșcolară. Educația morală centrată pe valorificarea integrității umane.</p>
<p><u>Atelier de exersare</u> <i>Strategii ale educației de gen în cadrul familiei</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> să stabilească influența principiilor educației de gen a preșcolarului în cadrul familiei; să determine specificul educației în familie a fetei ca viitoare femeie, mamă, soție și a băiatului – ca viitor bărbat, soț; să stabilească formele, metodele și mijloacele educației de gen în cadrul familiei; să elaboreze strategii educaționale gender în cazuri concrete. 	<p>Modelul comportamental al părinților – metodă de bază a formării identității de gen la preșcolari. Educația fetei ca viitoare femeie, mamă, soție, cetățeană și profesionistă. Educația băiatului ca viitor bărbat, tată, soț, cetățean și profesionist. Metodele și procedeele de dezvoltare a <i>feminității</i> și <i>masculinității</i> în cadrul familiei. Strategiile de diminuare a barierelor de gen în educația fetei și a băiatului.</p>
<p><u>Masă rotundă</u> <i>Educația de gen a preșcolarului în cadrul jocului (activitățile integrate în familie)</i></p>	
<ul style="list-style-type: none"> să caracterizeze specificul fiecărui gen în cadrul jocului; să analizeze tipurile de jocuri (joc de rol, joc de masă, joc sportiv etc.); să stabilească blocajele comunicării dintre fete și băieți în cadrul jocului și soluții pentru optimizarea acesteia; 	<p>Tipurile de jocuri – caracterizarea lor. Jocul de rol – metodă de bază a formării comportamentului de gen la preșcolari. Blocajele comunicării în cadrul jocului între genuri diferite (fete și băieți). Valorizarea parteneriatului de gen dintre fete și băieți.</p>

<ul style="list-style-type: none"> să promoveze parteneriatul dintre fete și băieți în cadrul jocului și-n alte activități ale preșcolarului. 	
<u>Atelier de formare a competențelor parentale Modelul tatălui și al mamei</u>	
<ul style="list-style-type: none"> să analizeze propriul tip de model comportamental de gen; să analizeze impactul exemplului oferit în familie de către părinți pentru fată și băiat; să elaboreze modelul <i>ideal</i> al mamei și al tatălui; să analizeze modul în care percep rolurile genurilor și să se gândească cum aceste percepții și reprezentări le influențează viața. 	<p>Repartizarea rolurilor familiale și de gen în cadrul familiei. Tatăl – modelul comportamental al feciorului. Mama – modelul comportamental al fiicei. Codul de reguli al culturii de gen a adultului. Mama și tata – model <i>ideal</i>. Programul de autoperfecționare a comportamentului de gen al părinților. Relațiile armonioase dintre părinți ca model comportamental pentru preșcolari în calitate de viitori familiști.</p>
<u>Sedință de totalizare Educația de gen în cadrul parteneriatului familie-școală</u>	
<ul style="list-style-type: none"> să analizeze codul deontologic al parteneriatului educațional familie-instituție preșcolară; să determine funcțiile parteneriatului familie-școală în cadrul educației de gen; să analizeze formele de optimizare a educației organizate în cadrul instituției preșcolare. 	<p>Aspecte ale parteneriatului educațional în cadrul educației de gen. Codul deontologic al parteneriatului educațional din perspectiva gender. Condițiile colaborării familiei cu instituția preșcolară în scopul eficientizării culturii pedagogice a părinților din perspectiva educației de gen.</p>

În concluzie, cultura pedagogică a părinților se poate forma prin intermediul unui parteneriat educațional eficient între colaboratorii instituției preșcolare și familie. Calitatea educației de gen a preșcolarilor va depinde de nivelul culturii pedagogice a părinților și de potențialul intelectual, moral al acestora. De aceea, un rol important al cadrelor didactice constă în stimularea participării active a părinților în calitate de actori în cadrul procesului educațional de la etapa inițială a funcționării parteneriatului, care vor fi capabili să-i integreze în organizarea și realizarea activităților centrate pe educația de gen, în scopul sporirii nivelului culturii pedagogice. Această colaborare este orientată spre crearea unui spațiu pedagogic optim ce-l va forma pe copil și-l va perfecționa pe părinte, oferindu-i posibilități pentru dezvoltarea integrală a personalității.

Bibliografie:

- BODRUG-LUNGU, V. Familia ca instituție de socializare de gen. În: *Studia Universitatis. Seria: „Științe ale educației”* (USM), 2008, nr.5, p.86-91.
- CUZNEȚOV, L. *Tratat de educație pentru familie. Pedagogia familiei*. Chișinău: CEP USM, 2008.
- CUZNEȚOV, L. *Filosofia practică a familiei*. Chișinău: CEP USM, 2013.
- IONESCU, M., NEGREANU, E. *Educație în familie. Repere și practici actuale*. București: Cartea Universitară, 2006. 196 p.
- MUTU, T. *Familia și preadolescentul: Strategii ale educației de gen*. Chișinău: Primex Com SRL, 2010.
- SOCOLIUC, N., COJOCARU, V. *Fundamente pentru o știință a educației copiilor de vârstă preșcolară*. Chișinău: Cartea Moldovei, 2005.
- STĂNCIULESCU, E. *Sociologia educației familiale*. Iași: Polirom, 2002.
- ГРЕБЕННИКОВ, И.В., КОВИНЫКО, Л.В. *Семейное воспитание*. Краткий словарь. Москва: Политиздат, 1990.
- ДОРОНОВА, Т.Н., СОЛОВЬЕВА, Е.В. *Дошкольное учреждение и семья – единое пространство детского развития*: Методическое руководство для работников дошкольных общеобразовательных учреждений. Москва: Линка-Пресс, 2001.
- ЛИХАЧЁВ, Б.Т. *Педагогика*. Курс лекций: Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений и слушателей ИПК и ФПК. Москва: Юрайт, 1999.
- СУХОМЛИНСКИЙ, В.А. *Павлышская средняя школа*. Москва: Просвещение, 1979.
- ЧЕЧЕТ, В.В. *Педагогика семейного воспитания*: Учебное пособие. Мозырь, 2003.
- <http://www.rasfoiesc.com/educatie/didactica/Competentele-profesiei-didacti73.php>

Prezentat la 20.02.2014